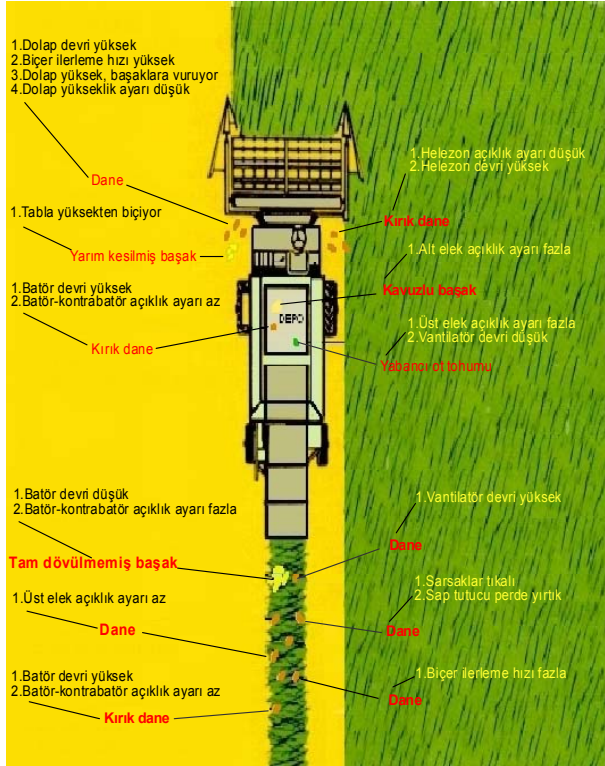

BİÇERDÖVERLERDE OLUŞAN DANE KAYBI BİLEŞENLERİ

Ahmet UYAN
Ziraat Yüksek Mühendisi

Broşür Yayın No :7

Biçerdöverler, hasat ve harman işlerini aynı anda yapan makinelerdir. Hasat esnasında biçerdöverde dört ana organ aynı anda çalışmaktadır. Bunlar; Biçme ünitesi, Harmanlama ünitesi, Sarsak ve Temizleme üniteleridir. Senkronize bir şekilde çalışan bu ünitelerde mahsulün fiziksel şartlarına göre gerekli ayarlar yapılmadığı takdirde dane kayıpları kaçınılmaz olacaktır.

BİÇME ÜNİTESİ KAYIPLARI

DOLAP KAYIPLARI

1. Dolap devrinin yüksek olması başaklara çarpma etkisi yaparak, düşük olması da itme etkisi yaparak danenin başaktan ayrılmasına ve dökülmesine neden olur.
2. Dolabın yüksek tutularak direk başaklara vurması veya düşük seviyede tutularak başakları itmesi danenin başaktan ayrılmasına ve dökülmesine neden olur.
3. Dolabın ileri-geri ayarında ise dolap mahsulün durumuna göre çok ileride veya geride olursa mahsulü bıçaklara yönlendiremez dolayısı ile etkili bir keme yapılamaz.

BİÇME KAYIPLARI

1. Bıçakların körelmesi veya herhangi bir nedenle zarar görmesi halinde istenilen keme yapılamaz.
2. Tabla yukarı çok kaldırılırsa, başak seviyesinde veya başakları ortadan kesebilir.

HELEZON KAYIPLARI

1. Helezon kanatları ile tabla arasındaki açıklık ayarı az ve helezon devri yüksek olursa tabla üzerinde harmanlama yaparak danelerin kırılmasına ve boğaz elevatörünün düzensiz beslenmesine neden olur.
2. Helezon kanatları ile tabla arasındaki açıklık ayarı fazla ile boğaz elevatörü yeterli şekilde beslenemez. Helezon parmakları içinde aynı durum söz konusudur.

HARMANLAMA KAYIPLARI

BATÖR-KONTRABATÖR KAYIPLARI

1. Batör devri yüksek, batör-kontrabatör açıklık ayarı mahsule göre az ise harmanlama esnasında dane kırılmaları görülür. Bu da kendini daha çok dane deposunda gösterir.
2. Batör devri az, batör-kontrabatör açıklık ayarı mahsule göre fazla ise yeterli harmanlama yapılamaz. Sarsaklardan veya üst elekten arkaya atılır.

SARSAK KAYIPLARI

SARSAK KAYIPLARI

1. Sarsak elekleri tıkalı olabilir. Bu durumda sarsaklara gelen daneler eleklerden aşağı geçmeden saplarla birlikte arkadan dökülür.
2. Sap tutucu perde yırtık veya çok yukarıda olursa daneler sarsak üzerinden arkaya dökülür.

Sulama ve Tarım Makineleri konularındaki sorunlarınız için irtibat adresimiz

**Adana Ziraî Üretim İşletmesi ve
Personel Eğitim Merkezi Müdürlüğü**

Mithat Özsan Bulvarı Köprülü Mahallesi

P.K 638

01324 Yüreğir/Adana

Tel(Santr.) : ++90 322 322 46 40 - 322 46 37

Tel/Fax(Müd): ++90 322 321 06 86

Fax(Eğt.) : ++90 322 321 04 03

E-mail: tarmemadana@superonline.com

Web: adanapem.gov.tr

Tel(Eğt):++90 322 323 98 85

Email: tarmemadana@superonline.com

TEMİZLEME KAYIPLARI

TEMİZLEME KAYIPLARI

1. Üst elek açıklık ayarı mahsule göre fazla olursa, alt elek danelerle birlikte gelen yabancı ot tohumları, sap ve benzeri yabancı cisimlerle fazla yükleneceğinden yeterli oranda eleme yapamayacağı için danelerin bir kısmını kesmik elevatörüne göndererek danelerin tekrar harmanlanmasına neden olur. Tekrar harmanlanan danenin büyük çoğunluğu kırılır.
2. Üst elek açıklık ayarı mahsule göre az ise, danelerin bir kısmı elenerek alt eleğe ulaşmadan ya kesmik elevatörüne veya saplarla birlikte arkaya atılır.
3. Alt elek açıklık ayarı az ise daneler dane elevatörü yerine kesmik elevatörüne giderek tekrar harmanlanır. Açıklık ayarı fazla ise danelerle birlikte kesmikler ve yabancı ot tohumları dane deposuna gider.
4. Vantilatör, elekler üzerine hava üfleyerek temizlemeye yardımcı olan elemandır. Vantilatör devri mahsule göre fazla olursa, sap, saman, toz ve yabancı cisimlerle birlikte danelerinde dışarı atılmasına neden olur.
5. Vantilatör devri mahsule göre düşük olursa, elekler üzerine gelen hava miktarı düşük olacağından elekler materyal ile fazla yüklenerek yeterli eleme yapamazlar. Çünkü tüm sistem elemanları kapasiteleri ölçüsünde iş yaparlar. Bu durumda daneler ya kesmik elevatörüne gönderilir ya da dışarı atılır.

Unutulmamalıdır ki biçerdöver hızının hasat esnasında fazla olması, hasat ve harman işlerini yapan biçerdöver elemanlarının, mahsulle fazla yüklenmesine ve dolayısı ile bu elemanların her bir ünitesinde kayıpların oluşmasına neden olmaktadır.

